

KLOKA LISTAN

2019

Expertrådet för luftvägs- och
allergisjukdomar

Anafylaxi och svår allergisk reaktion

Anafylaxi och svår allergisk reaktion

Akuta allergiska reaktioner

adrenalin Emerade *injektionspenna*

eller

adrenalin EpiPen *injektionspenna*
EpiPen jr *injektionspenna*

eller

Adrenalin Adrenalin Mylan *1 mg/ml im*

När ska adrenalinpenna förskrivas?

Vid anafylaxi grad 2-3

- Av födoämnen
- Av bi- eller getingstick
- Vid **mer än ett tillfälle** där man ej kunnat fastställa orsak

Vid anafylaxi grad 1

- Kan övervägas efter individuell bedömning

När ska adrenalinpenna inte förskrivas?

- Vid icke anafylaktiska överkänslighetsreaktioner, till exempel enbart akuta hudreaktioner
- Efter ett års underhållsbehandling AIT (hyposensibilisering) med bi- respektive getinggift.

Anafylaxi – svårighetsgradering

Diagnos Kod	Hud	Ögon och näsa	Mun och mage/tarm	Luftvägar	Hjärta/kärl	Allmänna symtom
Ej anafylaxi	Klåda Flush Urtikaria Angio- ödem	Konjunktivit med klåda och rodnad Rinit med klåda, nästäppa rinnsnuva nysningar	Klåda i mun, läppsvullnad Svullnads-känsla i mun och svalg Illamående lindrig buksmärta enstaka kräkning			Trötthet
Anafylaxi Grad 1	– " –	– " –	Ökande buksmärta Upprepade kräkningar Diaré	Heshet Lindrig bronk-obstruktion		Uttalad trötthet Rastlöshet oro
Anafylaxi Grad 2	– " –	– " –	– " –	Skällhosta sväljnings-besvär Medelsvår bronk-obstruktion		Svimmings-känsla Katastrof-känsla
Anafylaxi Grad 3	– " –	– " –	Urin- och/eller fecesavgång	Hypoxi cyanos Svår bronk-obstruktion Andnings-stopp	Hypotoni Bradykardi Arytmi Hjärtstopp	Förvirring Medvetslöshet

http://www.sffa.nu/wp-content/uploads/2015/12/Anafylaxi_sept_2015.pdf

Anafylaxi och svår allergisk reaktion

Antihistamin

desloratadin

Desloratadin ..., Aerius, Dasselta

Steroid

betametason

Betametason ..., Betapred *tablett*,

Betapred *injektion*

Nytt

prednisolon

Prednisolon *tablett*

Allergisk rhinokonjunktivit, Persisterande icke-allergisk rinit Näspolypos, Återkommande rinosinuit

Inga rekommendationsförändringar

Allergisk rinokonjunktivit

Antihistamin

desloratadin

Desloratadin ..., Aeries, Dasselta

Nasal steroid

mometason

Mometason ..., Mommox, Nasonex

Nytt

Nasala steroider är mer effektiva än perorala antihistaminer mot nästäppa

Observera att vissa förpackningsstorlekar inte ingår i läkemedelsförmånen.

Lär patienten korrekt sprayteknik!

Lär patienten korrekt sprayteknik

- Böj huvudet nedåt
- Rikta pipen snett utåt, bort från nässeptum
  - Spraya med höger hand i vänster näsborre
  - Spraya med vänster hand i höger näsborre
- Andas in under sprayningen

Källa: iStock/nelic

Antihistaminer – farmakokinetik och farmakodynamik

Table II. Pharmacodynamics and pharmacokinetics of second-generation H₁ antihistamines^a

Antihistamine	Usual adult dosage	t _{max} (h)	Onset of action (h)	t _{1/2} (h)	Duration of action (h)	Elimination renal/faecal (%)	Conditions that require dose adjustment	References
Cetirizine	5–10 mg/day	0.8	1–1.5	7	24	70/10	Renal and hepatic impairment	35-37
Desloratadine	5 mg/day	4	0.5–3	13–30	24	44/44	Renal and hepatic impairment	35,38
Fexofenadine	60mg bid; 120 mg/day; or 80 mg/day	1.2	1–2	12–15	24	12/80	Renal impairment	34,35,37,39
Loratadine	5–10 mg/day	1.5	1.5–2	11–14	24	20/40	Hepatic impairment	35-37
Levocetirizine ^b	5 mg/day	0.8	1	7	24	86/13	Renal and hepatic impairment	35,36,40

a Results are expressed as mean.

b Not available in the US at the time of publication.

bid = twice daily; **t_{1/2}** = elimination half-life; **t_{max}** = time after dose to reach maximum plasma concentration.

Ref. Drugs Lehman et al.2006

Persisterande icke-allergisk rinit

Nasal steroid

mometason

Mometason ..., Mommox, Nasonex

Nytt

➔ Observera att vissa förpackningsstorlekar inte ingår i läkemedelsförmånen.

Lokalt antikolinergikum

Vid hypersekretion

ipratropium

Atrovent Nasal

Lär patienten korrekt sprayteknik!

Näspolypos och Återkommande rinosinuit

Nasal steroid

mometason

Mometason ..., Mommox, Nasonex

Nytt

➔ Observera att vissa förpackningsstorlekar inte ingår i läkemedelsförmånen

Lär patienten korrekt sprayteknik!

Andningsvägar – Astma

Hälsosamma levnadsvanor

- Rekommendera rökstopp och erbjud stödjande insats
  - Gäller även föräldrar som röker
- Rekommendera regelbunden fysisk aktivitet
  - Se www.fyss.se

Foto: iStock-MarcBruxelle

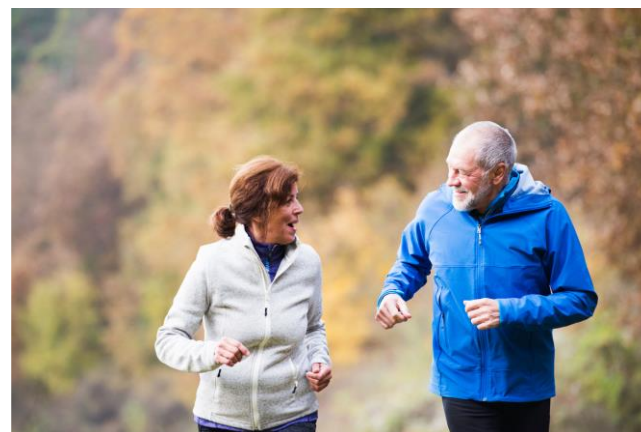

Foto: iStock-Halfpoint

Andningsvägar – Astma hos vuxna

Steg 1

Astmabesvär enstaka gånger per vecka

KORTVERKANDE BETA-2-STIMULERARE

I första hand

salbutamol

Buventol Easyhaler

I andra hand

salbutamol

Airomir spray (*med spacer*)

Vid svårighet att hantera pulverinhalator

Utgår

~~*terbutalin*~~

~~Bricanyl Turbuhaler~~

Nytt

Överväg inhalationssteroid i låg dos vid besvär > 2 gånger per månad eller anamnes på exacerbation.

Andningsvägar – Astma hos vuxna *forts*

Steg 2

Kontinuerliga eller återkommande astmabesvär >2 gånger per vecka

Nytt

Tillägg till steg 1

Utvärdera effekten av behandlingen. Kontrollera inhalationstekniken vid utebliven effekt.

INHALATIONSSTEROIDER

I första hand

budesonid

Giona Easyhaler

I andra hand

ciklesonid

Alvesco spray (med spacer)

Vid svårighet att hantera pulverinhalator

Andningsvägar – Astma hos vuxna *forts*

Steg 3

Kvarstående astmabesvär

KOMBINATIONSPREPARAT – STEROID och LABA (långverkande beta-2-stimulerare)

I första hand

budesonid + formoterol

Bufomix Easyhaler

I andra hand

flutikason + formoterol

Flutiform *spray (med spacer)*

Vid svårighet att hantera pulverinhalator

Astma hos vuxna – terapisvikt

- Har patienten följt behandlingsplanen?
- Är inhalationstekniken korrekt?
- Är diagnosen korrekt?
- Om astmakontroll inte uppnås på steg 4 i Läkemedelsverkets behandlingstrappa för astma hos vuxna (se nästa bild) bör patienten remitteras till lung- eller allergimottagning (se även www.viss.nu)
- På steg 5 finns nu fler nya läkemedel att välja bland vid behandling av vissa grupper av astmatiker. Dessa behandlingar ska skötas via specialistmottagningar.

Astma hos barn

Inga förändringar avseende rekommenderade läkemedel

Andningsvägar – Astma hos barn

Barn 6 mån – 6 år

Lindriga infektionsutlösta besvär

salbutamol

Airomir spray (med spacer)

Episodisk astma (cirka 10 dagars behandling)

flutikason

Flutide Evohaler, Icsori spray (med spacer) Från 1 års ålder

montelukast

Montelukast ..., Singulair

Utvärdera effekten av behandlingen. Om barnet fortfarande har besvär efter 7–10 dagars behandling bör barnläkare konsulteras.

Om behov av behandling föreligger mer än 4 gånger per år är kontakt med barnläkare indicerad.

Andningsvägar – Astma hos barn *forts.*

Barn 7 – 17 år – Steg 1

Astmabesvär enstaka gånger per vecka

KORTVERKANDE BETA-2-STIMULERARE

I första hand

salbutamol   Buventol Easyhaler

I andra hand

salbutamol   Airomir spray (med spacer)
Vid svårighet att hantera pulverinhalator

Nytt

Överväg inhalationssteroid i låg dos vid besvär >2 gånger per månad eller anamnes på exacerbation

Andningsvägar – Astma hos barn *forts*

Barn 7 – 17 år – Steg 2

Kontinuerliga eller återkommande astmabesvär >2 gånger per vecka

Nytt

Utvärdera effekten av behandlingen. *Kontrollera inhalationstekniken vid utebliven effekt.*

Tillägg till steg 1

INHALATIONSSTEROID eller **LEUKOTRIENANTAGONIST**

I första hand

budesonid

Giona Easyhaler

montelukast

Montelukast ..., Singulair

I andra hand

flutikason

Flutide Evohaler, Icsori *spray (med spacer)*
Vid svårighet att hantera pulverinhalator

Akutbehandling/korttidsbehandling av astma för vuxna och barn

LUFTRÖRSVIDGANDE

Spray med spacer har lika god effekt som nebulisator, är enkel att använda och prisvärd.

I första hand

salbutamol

Airomir spray (med spacer)

ipratropium

Ipratropiumbromid..., Atrovent spray (med spacer)

I andra hand

salbutamol

Salbutamol ..., Airomir, Ventoline lösning för nebulisator

ipratropium

Atrovent, Ipraxa lösning för nebulisator

Akutbehandling/korttidsbehandling av astma för vuxna och barn

Perorala steroider

I första hand

betametason   Betametason..., Betapred

prednisolon   Prednisolon...

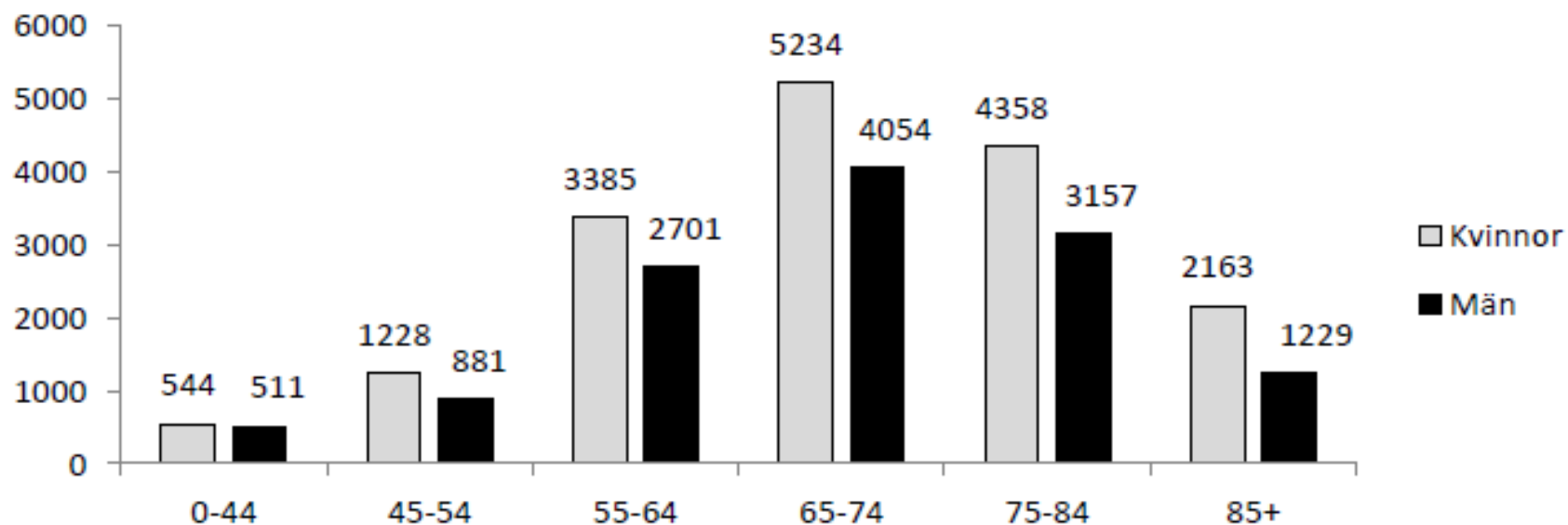

KOL

KOL – omfattning i SLL

29 445 individer med KOL-diagnos 1/1 2011

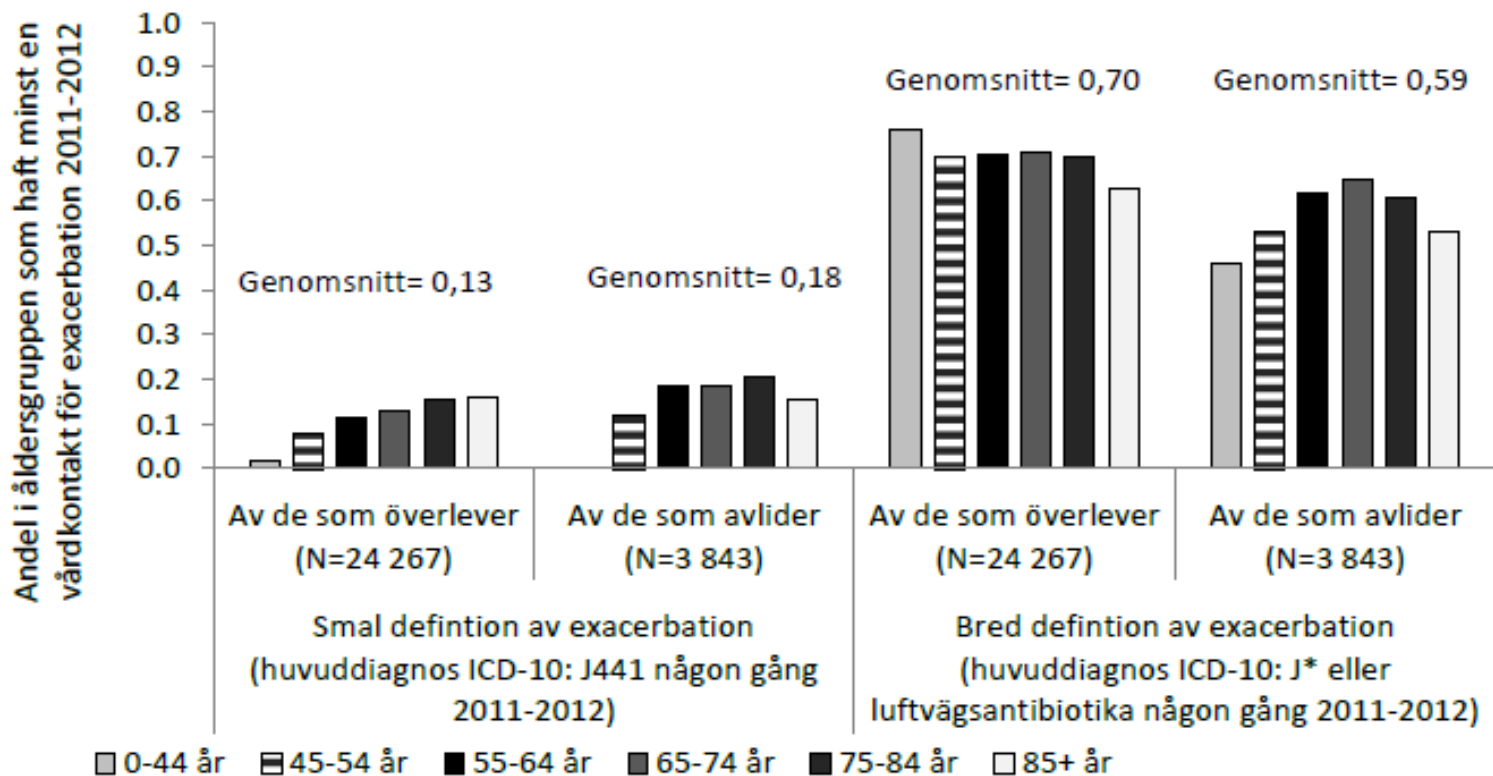

Figur 3. Antal individer per kön och åldersgrupp (1 januari 2011).

Ur Sveréus et al 2014. Kartläggning av registerbaserad KOL-prevalens, vårdutnyttjande och möjligheter till kvalitetsstyrning i Stockholms läns landsting

KOL – exacerbationer i SLL

Figur 19. Andel som haft minst en vårdkontakt för exacerbation 2011-2012 (presenterat med två olika definitioner).

Ur Sveréus et al 2014. Kartläggning av registerbaserad KOL-prevalens, vårdutnyttjande och möjligheter till kvalitetsstyrning i Stockholms läns landsting

Andningsvägar – KOL

Hälsosamma levnadsvanor

- Rökstopp bromsar sjukdomens progress och är den enskilt viktigaste åtgärden. Erbjud stödjande insats.
- Fysisk aktivitet är viktigt vid alla stadier av sjukdomen; www.fyss.se.

Foto: iStock-MarcBruxelle

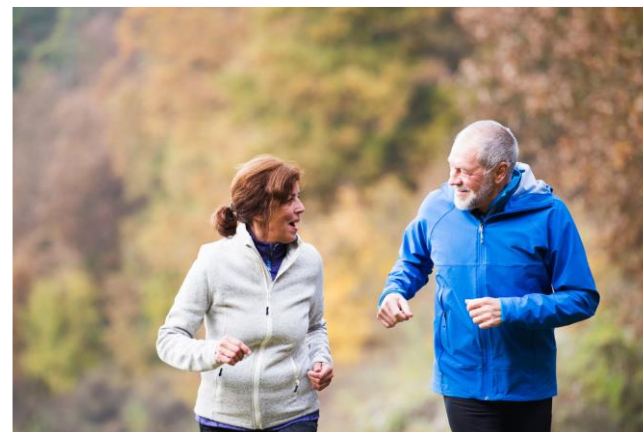

Foto: iStock-Halfpoint

Andningsvägar – KOL

Behandlingsmål

- Målet med behandlingen är att minska symtomen, förhindra exacerbationer och förbättra livskvaliteten.
- Långverkande luftrörsvidgare är basen i läkemedelsbehandlingen.
- För patienter som kan inhalera korrekt och med tillräcklig kraft är pulverinhalator att föredra, annars bör sprayinhalator med spacer prövas.

Spirometrisk KOL-klassificering enligt GOLD

1. Diagnosen bekräftas genom fastställande av kvot efter luftrörsvidgning:
 $FEV1/FVC < 0,7$
2. Gradering av luftflödesbegränsning

FEV1 (% av förväntat)	
GOLD 1	≥ 80
GOLD 2	50-79
GOLD 3	30-49
GOLD 4	< 30

Farmakologisk KOL-behandling

Behandlingsvalet styrs av

- Symtom
  - Bedömning enligt CAT-formulär eller mMRC
- Risk, som i sin tur beror av
  - Antal exacerbationer senaste året

Farmakologisk KOL-behandling

Behandlingsvalet styrs av

- Symtom
  - Bedömning enligt CAT-formulär eller mMRC
- Risk, som i sin tur beror av
  - Antal exacerbationer senaste året

Länk till CAT finns på Viss.nu

		POÄNG	
Jag hostar aldrig	0 1 2 3 4 5	Jag hostar ständigt	
Jag har inte något slem i bröstet alls	0 1 2 3 4 5	Mitt bröst är helt fyllt med slem	
Jag känner inte alls något tryck över bröstet	0 1 2 3 4 5	Jag känner mycket tryck över bröstet	
När jag går uppför en backe eller en trappa blir jag inte andfådd	0 1 2 3 4 5	När jag går uppför en backe eller en trappa blir jag mycket andfådd	
Jag är inte begränsad när det gäller att utföra några aktiviteter i hemmet	0 1 2 3 4 5	Jag är mycket begränsad när det gäller att utföra aktiviteter i hemmet	
Jag känner mig trygg att lämna mitt hem trots mitt lungtillstånd	0 1 2 3 4 5	Jag känner mig inte alls trygg att lämna mitt hem på grund av mitt lungtillstånd	
Jag sover bra	0 1 2 3 4 5	Jag sover inte bra på grund av mitt lungtillstånd	
Jag har massor av energi	0 1 2 3 4 5	Jag har inte någon energi alls	
		ANTAL POÄNG	10

Klassificering enligt GOLD 2017

← Risk →
(Exacerbationer senaste året)

≥2 ej sjukhusvårdad
≥1 sjukhusvårdad

0-1 ej sjukhusvårdad

C	D
A	B
CAT <10	CAT ≥ 10

Symtom

Behandling enligt GOLD-klassificering 2017

Risk ↑
↓
(Exacerbationer senaste året)

≥2 ej sjukhusvårdad
≥1 sjukhusvårdad

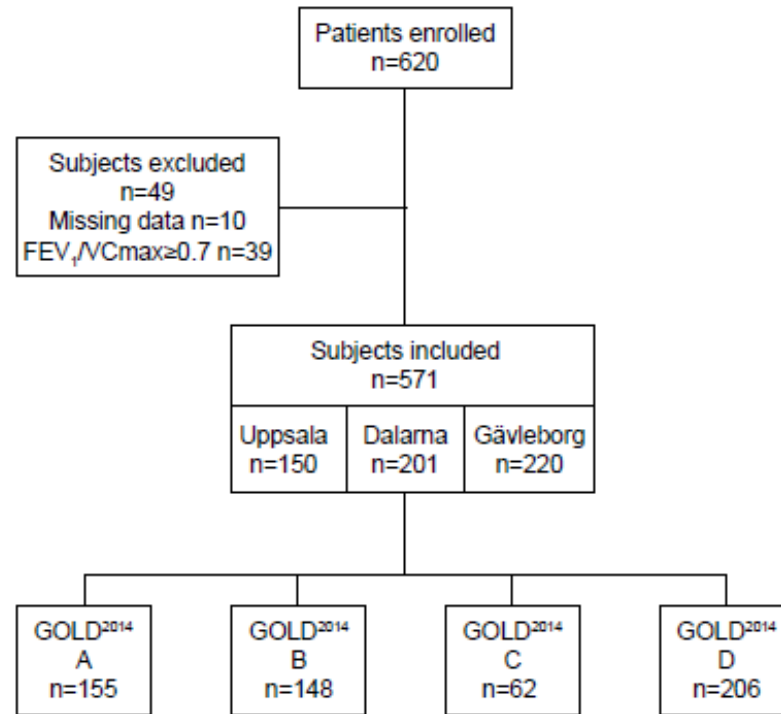
0-1 ej sjukhusvårdad

LAMA (LAMA+LABA) C	LAMA + LABA (LAMA+LABA+ICS) D
kortverkande luftrörsvidgare vb A	LAMA (LAMA+LABA) B
CAT <10	CAT ≥ 10

Symtom

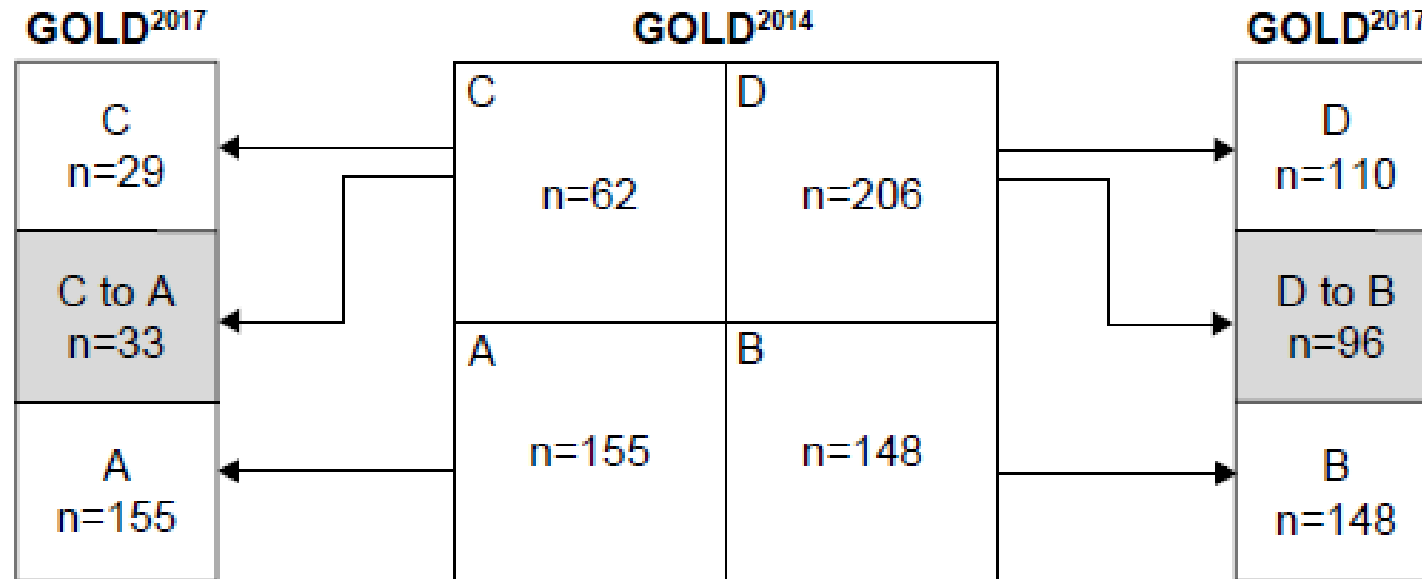
Fördelning i Svensk studie enligt "gamla" GOLD med lungfunktion

Figure 1 Flow chart of the inclusion of participants from the central Swedish regions of Dalarna, Gävleborg and Uppsala with the grouping into A–D using GOLD²⁰¹⁴ guidelines. **Abbreviations:** FEV₁, forced expiratory volume in 1 second; VCmax, highest vital capacity from slow or forced vital capacity; GOLD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease.

Omfördelning av samma patienter i GOLD A-D baserat på symtom och exacerbationshistorik

Figure 2 Change in distribution of subjects assessed with GOLD²⁰¹⁴ and reassessed with GOLD²⁰¹⁷.

Abbreviation: GOLD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease.

KOL – GOLD A

GOLD A

lindriga eller sporadiska symtom (CAT < 10 p) och 0–1 exacerbation i öppenvård senaste året

Luftrörsvidgande, vid behovsmedicinering

KORTVERKANDE BETA-2-STIMULERARE

salbutamol Buventol Easyhaler

salbutamol Airomir *spray (med spacer)*

KORTVERKANDE ANTIKOLINERGIKUM

ipratropium Ipratropiumbromid..., Atrovent *spray (med spacer)*

Bör inte användas tillsammans med långverkande antikolinergikum.

Varför behövs en ny inhalator vid KOL?

Ellipta

- Förfylld pulverinhalator
- Dosering 1*1
- God sortimentsbredd

Långverkande luftrörsvidgare – antikolinergika

Långverkande antikolinerga: LAMA	
	Eklira Genuair (akliidinium)
	Incruse Ellipta (umekliidinium)
	Seebri * Breezhaler (glykopyrron)
	Spiriva * Handihaler (tiotropium)
	Braltus Zonda (tiotropium)

x2
5,23 kr/dos
10,46/dygn

10,48 kr/dygn

10,47 kr/dygn

9,77 kr/dygn

8,33 kr/dygn

Långverkande antikolinerga: LAMA	
	Spiriva * Respimat (tiotropiumbromid)

5,75 kr/puff x 2
11,49/dygn

Prisuppgifter från TLV 2018-09-10

Bilder från <http://www.janusinfo.se/Om-oss1/Informationsmaterial/>

Långverkande antikolinergika (LAMA)

preparat	dosering	NNT exacerb 1 år	Symtom	QoL	Tid till effekt
Eklira Genuair	X2	77**	+	+	30 min
Umeklidinium (Incruse)	X1	19***	+	+	30 min
Glykopyrronium (Seebri)	X1	13-15*	+	+	5 min
Tiotropium (Spiriva)	X1	15-16*	+	+	30 min

*NNT vs placebo enligt LVs genomgång

**Endast slutenvårdskrävande exacerbation

*** Enligt [https://www.sst.dk/da/rationel-](https://www.sst.dk/da/rationel-farmakoterapi/praeparatanmeldelser/incruse-umeclidinium)

[farmakoterapi/praeparatanmeldelser/incruse-umeclidinium](https://www.sst.dk/da/rationel-farmakoterapi/praeparatanmeldelser/incruse-umeclidinium) 24 v studie

KOL – GOLD B

GOLD B

Betydande symtom (CAT $\geq$ 10 p) och 0–1 exacerbation i öppenvård senaste året

Underhållsbehandling

I första hand

Nytt **LÅNGVERKANDE ANTIKOLINERGIKUM (LAMA)**

 umeclidinium

tiotropium

Incruse Ellipta

~~Spiriva Handihaler~~

Spiriva Respimat *spray (med spacer)*

Utgår

 glykopyrron

~~Seebri Breezhaler~~

Långverkande luftrörsvidgare – beta-2-stimulerare (LABA)

Långverkande beta 2-stimulerare: LABA	
	Formatris Novolizer (formoterol)
	Onbrez * Breezhaler (indakaterol)
	Oxis Turbuhaler (formoterol)
	Serevent Diskus (salmeterol)

3,30 kr/dos *2
6,60 kr/dygn

9,78 kr/dygn

3,67 kr/dos *2
7,34/dygn

3,67 kr/dos *2
7,34/dygn

Långverkande beta 2-stimulerare: LABA	
	Serevent * Evohaler (salmeterol)
	Striverdi Respimat (olodaterol)

2,73 kr/puff 2*2
= 10,92 kr/dygn

4,88 kr/puff *2
= 9,76 kr/dygn

Prisuppgifter från TLV 2018-09-10

Bilder från <http://www.janusinfo.se/Om-oss1/Informationsmaterial/>

Långverkande beta-2-stimulerare (LABA)

läkemedel	dosering	symtom	QoL	NNT exac. 1 år
Formoterol (Oxis, Formatris)	X 2	+	+	Saknas
Salmeterol (Serevent)	X 2	+	+	+
Indakaterol (Onbrez)	X 1	+	+	29
Olodaterol (Striverdi)	X 1	0	+	Saknas

Dokumenterade effekter enligt LV 2015

Fast kombination av långverkande luftrörsvidgare

Kombinationsmedel:
LABA + LAMA

Anoro
Ellipta
(umeclidinium + vilanterol)

14,04 kr/dygn

Duaklir
Genuair
(aklidinium + formoterol)

7,02 kr/dos *2
= 14,04/dygn

Ultibro *
Breezhaler
(indakaterol + glykopyrron)

14,04 kr/dygn

Kombinationsmedel:
LABA + LAMA

Spiolto
Respimat
(tiotropium + olodaterol)

6,97 kr/puff *2
= 13,94 kr/dygn

Prisuppgifter från TLV 2018-09-10

Bilder från <http://www.janusinfo.se/Om-oss1/Informationsmaterial/>

Prisjämförelser KOL

LAMA + LABA pulver	Dosering	Pris/dygn
Anoro Ellipta	1 inh x1	14,04 kr
Ultibro Breezhaler	1 inh x1	14,04 kr
Duaklir Genuair	1 inh x2	14,04 kr

LAMA + LABA spray		
Spiolto Respimat	2 inh x2	13,94 kr
Spiriva Respimat och Seretide Evohaler	2 inh x1 2 inh x2	22,42 kr

KOL – GOLD B

I andra hand

LÅNGVERKANDE BETA-2-STIMULERARE (LABA)

indakaterol

Onbrez Breezhaler

salmeterol

Serevent Evohaler *spray (med spacer)*

KOMBINATIONSPREPARAT LAMA och LABA

Nytt *glykopyrron + indakaterol*

Ultibro Breezhaler*

 umeklidinium + vilanterol

Anoro Ellipta*

Nytt *tiotropium
och
salmeterol*

Spiriva Respimat *spray (med spacer)*

Serevent Evohaler *spray (med spacer)*

*Begränsad subvention; www.tlv.se

KOL – GOLD C

GOLD C

Lindriga symtom (CAT < 10 p) och ≥ 2 exacerbationer i öppenvård eller ≥ 1 i slutenvård senaste året

Underhållsbehandling

I första hand

Nytt **LÅNGVERKANDE ANTIKOLINERGIKUM (LAMA)**

 umeclidinium

tiotropium

Incruse Ellipta

 ~~Spiriva Handihaler~~
Spiriva Respimat *spray (med spacer)*

Utgår

 glykopyrron

~~Seebri Breezhaler~~

KOL – GOLD C

I andra hand

LÅNGVERKANDE BETA-2-STIMULERARE (LABA)

indakaterol

Onbrez Breezhaler

salmeterol

Serevent Evohaler *spray (med spacer)*

KOMBINATIONSPREPARAT LAMA och LABA

Nytt *glykopyrron + indakaterol*

Ultibro Breezhaler*

 umeklidinium + vilanterol

Anoro Ellipta*

Nytt *tiotropium*
 och
salmeterol

Spiriva Respimat *spray (med spacer)*

Serevent Evohaler *spray (med spacer)*

*Begränsad subvention; www.tlv.se

KOL – GOLD D

GOLD D

Betydande symtom (CAT $\geq$ 10 p) och $\geq$ 2 exacerbationer i öppenvård eller $\geq$ 1 i slutenvård senaste året

I första hand

KOMBINATIONSPREPARAT LAMA och LABA

Nytt *glykopyrron + indakaterol*

 umeklidinium + vilanterol

Ultibro Breezhaler*

Anoro Ellipta*

*Begränsad subvention; www.tlv.se

KOL – GOLD D

I andra hand – vid fortsatta exacerbationer

KOMBINATIONSPREPARAT LAMA, LABA OCH ICS

Nytt *umeklidinium* + Trelegy Ellipta*

➔ *vilanterol* +
flutikasonfuroat

Nytt *tiotropium* Spiriva Respimat *spray (med spacer)*

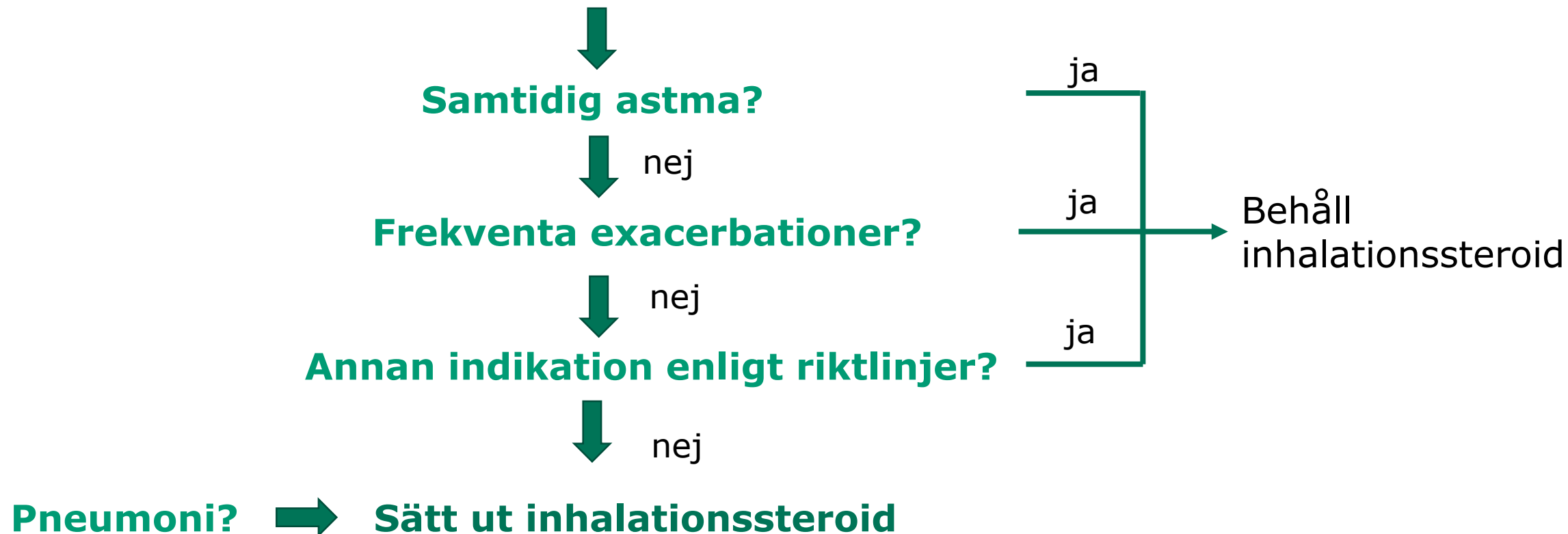
➔ och
salmeterol + flutikason Seretide Evohaler *spray (med spacer)*

*Begränsad subvention; www.tlv.se

KOL – finns indikation för inhalationssteroid?

Varför behandlas patienten med inhalationssteroid?

KOL – "trippelbehandling"

Läkemedel	Symtom TDI-respons	Exacerbationer/år	SGRQ	Tid till effekt	Effekt-duration
Flutikasonfuroat Umeklidinium Vilanterol	36 % vs flu/vil 29 % (1)	↓ 15 % måttliga-svåra vs flu/vil, 25 % vs umec/vil (1)	-1,8 vs flu/vil -1,8 vs umec/vil (1), ns vs bud/form e 52 v (2)	15 min (vilanterol)	24 h
Beklomet/form/ glykopyr	Ns vs beclomet/form (3, 4)	- 0,11/år (-20 %) vs tiotropium (4,5) - -0,12 (-23 % (3))	Fler responders i TRILOGY (beklomet form (3)) o TRINITY (tio (4)) ej TRIBUTE (indakat/glykopyr (6))	1-3 min (formoterol)	12 h

1. <https://www.nice.org.uk/advice/es18/chapter/Key-points> (juni 2018); Lipson et al. 2018 (IMPACT),
2. FULFIL Lipson et al. 2017
3. TRILOGY [Singh D et al. 2016](#)
4. [Vestbo J et al. 2017](#)
5. <https://www.nice.org.uk/advice/es17/chapter/Key-points>
6. TRIBUTE Papi et al 2018.

Prisjämförelser KOL

LAMA + LABA + ICS pulver	Dosering	Pris/dygn
Trilegy Ellipta	1 inh x1	20,02 kr

LAMA + LABA + ICS spray		
Trimbow	2 inh x2	19,04 kr
Spiriva Respimat och Seretide Evohaler	2 inh x1 2 inh x2	23,62 kr

Prisuppgifter från TLV 2018-09-10

KOL – GOLD D

Vid kronisk bronkit, ≥ 2 exacerbationer per år och FEV1 <50% av förväntat, tillägg av

Specialiserad vård

roflumilast

Daxas tablett

Akutbehandling/korttidsbehandling av KOL

LUFTRÖRSVIDGANDE

Spray med spacer har lika god effekt som nebulisator, är enkel att använda och prisvärd.

I första hand

salbutamol

Airomir spray (med spacer)

ipratropium

Ipratropiumbromid..., Atrovent spray (med spacer)

I andra hand

salbutamol

Salbutamol ..., Airomir, Ventoline, lösning för

nebulisator

ipratropium

Atrovent, Ipraxa, lösning för nebulisator

Akutbehandling/korttidsbehandling av KOL

Perorala steroider

betametason

Betametason..., Betapred

prednisolon

Prednisolon...

Lär patienten att inhalera rätt!

KOL

**Klokt råd
2019**

Behandla KOL efter symtom och
exacerbationsfrekvens

KLOKA LISTAN

2019

Tack!